

Sagen — at naar det forlanges, at Bygningsentreprenøren paa Opfordring skal gøre Bygningsbestyrelsen bekendt med de afsluttede Arbejdskontrakter, Lønningslister o. lign., saa ligger deri ikke andet end netop dette, at Regeringen eller Staten som Arbejdsherre skal være orienteret i, hvorledes Forholdet er mellem dens Entreprenør og hans Arbejdere. Men det følger jo dog af sig selv, at det ikke er af en platonisk Kærlighed til Oplysning overhovedet, at slikt forlanges, men at der i en Fordring af denne Natur maa ligge et praktisk Formaal, nemlig ad denne Vej at bidrage til at sikre alle Parter netop det tilgodehavende, de have Krav paa. Jeg ser derfor ganske vist i Reglementets Bestemmelse ikke mere end en svag Begyndelse, men dog en Begyndelse, hvis Tilfredsværelse ikke er uden Betydning. Naar den højtærede Minister mente, at man ikke kunde blande sig i Forholdet mellem Entreprenør og Arbejdere, saa er der for det første jo dog allerede til en vis Grad gjort et Skridt i den Retning i det her antydede Udstaaf, og for det andet kan man dog egentlig ikke siges at blande sig i Forholdet mellem Entreprenør og Arbejdere, fordi man, som det andet Punkt i Indstillingen, udtaler Kravet om, at et vist Minimum skal udbetales som Arbejdsløn, for at Staten overhovedet skal give en Entreprenør et Arbejde i Entreprise. Hvorledes saa dette Forhold mellem Entreprenøren og Arbejderne i øvrigt ordnes, bliver Genstand for den private Kontrakt, og det forekommer mig ikke at være noget Indgreb, endfinge noget ubilligt Indgreb, at der siges: Saa og saa meget skal gaa med til Arbejdsløn, hvis Staten skal tage det Ansvar paa sig at give Arbejdet bort gennem Vicitation; der stilles jo ved samme Lejlighed med Rette en Mangfoldighed af andre Betingelser. Hvad endelig det tredje Indstillingspunkt angaar, som den højtærede Minister ogsaa mente, at man allerede delvis fyldestgjorde, og hvor han blot forbeholdt Administrationen fri Hænder over for den ønskede Udstyknng af Arbejdet, saa har det selvfølgelig været Udvalgets Mening, at det her er Administrationen, der maa afgøre, hvad der er et „dertil egnet Omraade“, og hvorvidt man der kan gaa, saa der vil der næppe være nogen som helst Modfætning mellem Udvalgets Tankegang og den højtærede Ministers. — Det er mig ikke ganske klart, om den højtærede Minister talte blot paa sine egne Begne eller paa den samlede Regerings Begne; det forekommer mig, at den højtærede Minister sagde, han ikke havde forhandlet med sine Kolleger derom. Smidlertid maa jeg dog i

den Anledning gøre opmærksom paa, at naar den Dagsorden, der her er foreslaaet, vedtages, saa er det en Henvendelse til Regeringen der foreligger, og ikke til den enkelte Minister alene.

Lige over for det ærede Medlem for Tisted Amts 3die Valgfreds (N. Andersen) skal jeg blot sige, at jeg tror ikke, man i Udvalget har villet kaste nogensomhelst Skygge paa nogen, mindst paa nogen enkelt Samfundsklasse gennem sit Forslag her. Man har ikke derved villet betegne, at Entreprenører i og for sig skulde være mindre solide end andre Borgere i Staten, eller at der skulde foreligge et stort Antal graverende Eksempler paa, at Entreprenører havde svigtet deres Pligter. Det tror jeg, er givet, at der kun foreligger Oplysninger om nogle enkelte, en 3-4 Tilfælde af den Art, men allerede det er jo dog nok. Det, som skulde være Betydningen af det hele, er dette, et man her vil have et Forretningsforhold ordnet saaledes, at de Principper, paa hvilke det er grundlagt, kunne være Genstand for almindelig Tilfredshed og Anerkendelse. Man betragter jo dog ellers ikke det som en Skygge, man kaster paa en Mand, naar man, inden man indgaar et Forretningsforhold med ham, faar en Kontrakt underskrevet, hvorved han forpligter sig paa sin Side, og den anden Part i Sagen paa sin, og jeg kan heller ikke indse, at der falder Skygge paa nogensomhelst, heller ikke paa Entreprenøren, fordi man fra Statens Side mener, at naar Forretningsforhold af denne Art indgaaes, saa skal der ogsaa være bestemte Principper, paa hvilke dette skal bygges. Jeg vil derfor paa Udvalgets Begne fralægge os Tanken om, at have villet rette nogen som helst Anklage mod Entreprenørerne, fordi vi have ønsket Forholdet mellem dem og deres Arbejdere ordnet ved en almindelig Regel. Lige over for det Spørgsmaal, som den ærede sidste Taler ogsaa rejste, om hvorvidt det var muligt at skaffe Oplysning om Arbejdslønnen i de forskellige Dele af Landet til de forskellige Tidspunkter, saa antager jeg ikke, at det vil have uoverkommelige Vanskeligheder. Her er jo kun Tale om saadanne Tilfælde, hvor der maa siges at være en Hjemmel fastlaaet i Praxis, hvor der altsaa foreligger Pristuranter eller andre bestemte Former for, hvorledes Forholdet er ordnet, og ligesom man paa andre Steder har set sig i Stand til at komme ud over den Vanskelighed, saaledes f. Eks. i en Kommune som London, der jo i og for sig er bethdelig større end hele den danske Stat, hvad dens Folketal angaar, ligesom man der har faaet fastlaaet